

Briuselis, 2020 09 10
COM(2020) 568 final

2020/0259 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

dėl laikinos nuostatos, leidžiančios nukrypti nuo tam tikrų Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/58/EB nuostatų dėl su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjų naudojamų technologijų naudojimo asmens ir kitiems duomenims tvarkyti kovos su seksualine prievarta prieš vaikus internete tikslais

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo tikslai

Direktyva 2002/58/EB (E. privatumo direktyva)¹ užtikrinama privataus gyvenimo, ryšių ir asmens duomenų konfidencialumo apsauga elektroninių ryšių sektoriuje. Ja Sąjungos antrinėje teisėje įgyvendinami Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – **Chartija**) 7 ir 8 straipsniai.

2020 m. gruodžio 21 d., pradėjus taikyti Europos elektroninių ryšių kodeksą (toliau – EERK)², elektroninių ryšių paslaugų apibrėžtis bus pakeista nauja apibrėžtimi, kuri apims su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugas. Todėl nuo tos dienos šioms paslaugoms bus taikoma E. privatumo direktyva, kuri paremta EERK apibrėžtimi. Šis pakeitimas susijęs su ryšių paslaugomis, tokiomis kaip žiniatinklio pašto, pranešimų mainų paslaugos ir interneto telefonija.

Tam tikri su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjai jau naudoja specialias technologijas, kad savo sistemoje nustatytų seksualinę prievartą prieš vaikus ir apie ją praneštų teisėsaugos institucijoms ir viešojo intereso labai veikiančioms organizacijoms, kovojančioms su seksualine prievarta prieš vaikus, ir (arba) pašalintų seksualinės prievartos prieš vaikus medžiagą. Šios organizacijos apima nacionalines karštąsias linijas, kurioms pranešama apie seksualinės prievartos prieš vaikus medžiagą, taip pat tiek ES, tiek trečiosiose šalyse veikiančias organizacijas, kurių tikslas – mažinti seksualinį vaikų išnaudojimą ir užkirsti kelią vaikų viktimizacijai.

Seksualinė prievarta prieš vaikus yra itin sunkus nusikaltimas, dėl kurio nukentėjusieji patiria įvairias ir sunkias ilgalaikes pasekmes. Šiais nusikaltimais ne tik žalojami vaikai, bet ir padaroma didelė ir ilgalaikė socialinė žala. Kova su seksualine prievarta prieš vaikus yra vienas iš ES prioritetų. 2020 m. liepos 24 d. Europos Komisija priėmė ES veiksmingesnės kovos su seksualine prievarta prieš vaikus strategiją³, kuria siekiama ES lygmeniu veiksmingai kovoti su seksualine prievarta prieš vaikus. Komisija paskelbė, kad iki 2021 m. antrojo ketvirčio ji pateiks pasiūlymą dėl veiksmingai kovai su seksualine prievarta prieš vaikus reikalingų teisės aktų, kad iš atitinkamų interneto paslaugų teikėjų būtų reikalaujama nustatyti žinomą seksualinės prievartos prieš vaikus medžiagą ir apie ją pranešti valdžios institucijoms. Paskelbtu teisės aktu ketinama pakeisti šį reglamentą nustatant privalomas priemones, skirtas seksualinei prievartai prieš vaikus nustatyti ir pranešti apie ją, siekiant suteikti daugiau aiškumo ir tikrumo teisėsaugos ir atitinkamų privačiojo sektoriaus subjektų kovai su prievarta internete, kartu užtikrinant pagarbą pagrindinėms naudotojų teisėms, įskaitant visų pirma teisę į saviraiškos ir nuomonės laisvę, asmens duomenų ir privatumo apsaugą, ir numatant atskaitomybės ir skaidrumo užtikrinimo mechanizmus.

Elektroninių ryšių paslaugų teikėjai privalo laikytis E. privatumo direktyvoje nustatyto įpareigojimo užtikrinti ryšių konfidencialumą ir ryšių duomenų tvarkymo sąlygų. Dabartinė kai kurių su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugų praktika, taikoma siekiant

¹ 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (Direktyva dėl privatumo ir elektroninių ryšių) (OL L 201, 2002 7 31, p. 37).

² 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/1972, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas (nauja redakcija) (OL L 321, 2018 12 17, p. 36–214).

³ 2020 m. liepos 24 d. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „ES veiksmingesnės kovos su seksualine prievarta prieš vaikus strategija“, COM(2020) 607 final.

nustatyti seksualinę prievartą prieš vaikus internete, galėtų būti nesuderinama su tam tikromis E. privatumo direktyvos nuostatomis. E. privatumo direktyvoje nėra aiškaus teisinio pagrindo savanoriškai tvarkyti turinį arba srauto duomenis siekiant nustatyti seksualinę prievartą prieš vaikus internete. Todėl paslaugų, kurioms taikoma E. privatumo direktyva, teikėjai galės toliau taikyti tokias priemones tik tuo atveju, jei valstybės narės priims teisėkūros priemones, pagrįstas tos direktyvos 15 straipsnyje išdėstytais motyvais ir atitinkančias tos nuostatos reikalavimus. Kol tokių nacionalinių teisėkūros priemonių nėra ir kol bus priimtas ilgalaikis teisės aktas, apie kurį paskelbta 2020 m. liepos 24 d. Komisijos strategijoje, su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjai neturi teisinio pagrindo savo sistemoje ir toliau nustatyti seksualinę prievartą prieš vaikus internete. Ši savanoriška veikla atlieka vertingą vaidmenį sudarant sąlygas identifikuoti aukas ir jas gelbėti, taip pat mažinant tolesnę seksualinės prievartos prieš vaikus medžiagos sklaidą, kartu padedant identifikuoti nusikaltėlius, tirti jų nusikaltimus ir vykdyti seksualinės prievartos prieš vaikus nusikaltimų prevenciją.

Komisija mano, kad labai svarbu imtis veiksmų nedelsiant. Todėl šiame pasiūlyme pateikiamas siauras ir tikslingas tarpinis teisėkūros sprendimas, kurio vienintelis tikslas – sukurti laikiną ir griežtai ribotą nukrypti nuo E. privatumo direktyvos 5 straipsnio 1 dalies ir 6 straipsnio, kuriais saugomas ryšių ir srauto duomenų konfidencialumas, taikymo leidžiančią nuostatą. Šiuo pasiūlymu gerbiamos pagrindinės teisės, įskaitant teisę į privatumą ir asmens duomenų apsaugą, kartu sudarant sąlygas su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjams toliau naudotis specialiomis technologijomis ir tęsti savo dabartinę veiklą, kiek tai būtina siekiant savo sistemoje nustatyti seksualinę prievartą prieš vaikus internete ir pranešti apie ją ir pašalinti seksualinės prievartos prieš vaikus medžiagą, kol bus priimtas paskelbtas ilgalaikis teisės aktas. Savanoriškos pastangos nustatyti ryšių su vaikais mezgimą seksualiniais tikslais (vaikų viliojimą) taip pat turi apsiriboti esamų pažangiausių technologijų, atitinkančių nustatytas apsaugos priemones, naudojimu. Šis reglamentas turėtų nustoti galioti 2025 m. gruodžio mėn. Jei paskelbtas ilgalaikis teisės aktas būtų priimtas ir įsigalioję iki šios datos, tuo teisės aktu būtų panaikintas šis reglamentas.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Atitinkamas šio pasiūlymo teisinis pagrindas yra Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 16 ir 114 straipsniai.

Atsižvelgiant į tai, kad šiame reglamente numatyta nuostata, leidžianti laikinai nukrypti nuo tam tikrų Direktyvos 2002/58/EB, kuri buvo priimta remiantis Europos bendrijos steigimo sutarties 95 straipsniu, nuostatų, tikslinga šį reglamentą priimti remiantis atitinkama SESV 114 straipsnio nuostata. Be to, ne visos valstybės narės pagal E. privatumo direktyvos 15 straipsnio 1 dalį yra priėmusios teisėkūros priemones, susijusias su technologijomis, kurias naudoja su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjai kovodami su seksualine prievarta prieš vaikus internete, ir tokių priemonių priėmimas yra susijęs su didele susiskaidymo, galinčio neigiamai paveikti vidaus rinką, rizika. Todėl tikslinga šį reglamentą priimti remiantis SESV 114 straipsniu.

SESV 16 straipsnyje nustatytas specialus teisinis pagrindas, kuriuo remiantis priimamos fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms ir valstybėms narėms tvarkant asmens duomenis, kai vykdoma veikla yra susijusi su Sąjungos teisės taikymo sritimi, taisyklės ir laisvo tokių duomenų judėjimo taisyklės. Kadangi elektroninių ryšių, kuriuose dalyvauja

fizinis asmuo, duomenys paprastai gali būti laikomi asmens duomenimis, šis reglamentas taip pat turėtų būti grindžiamas SESV 16 straipsniu.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Pagal subsidiarumo principą ES veiksmų gali imtis tik tuomet, jei numatytų tikslų valstybės narės vienos negali pasiekti. ES intervencijos reikia, kad su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjai toliau galėtų savanoriškai nustatyti seksualinę prievartą prieš vaikus internete ir pranešti apie ją ir pašalinti seksualinės prievartos prieš vaikus medžiagą ir kad visoje vidaus rinkoje būtų užtikrinta vienoda ir nuosekli atitinkamos veiklos teisinė sistema. Sąjungai nesiėmus veiksmų šiuo klausimu kiltų susiskaidymo pavojus, jei valstybės narės priimtų skirtingus nacionalinės teisės aktus. Be to, tokie nacionaliniai sprendimai greičiausiai negalėtų būti priimti iki 2020 m. gruodžio 21 d. visose valstybėse narėse. Be to, Sąjungos masto nuostata, leidžianti nukrypti nuo E. privatumo direktyvos nuostatų taikymo tam tikrai duomenų tvarkymo veiklai, gali būti priimta tik Sąjungos teisės aktu. Todėl jokia valstybė narė, veikdama viena, ar net valstybės narės, veikdamos kartu, negali veiksmingai pasiekti šio tikslo.

- **Proporcingumo principas**

Pasiūlymas atitinka Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatytą proporcingumo principą, nes juo nebus viršyta to, kas yra būtina nustatytiems tikslams pasiekti. Juo nustatoma tikslinė ir laikina nukrypti leidžianti nuostata, susijusi su tam tikrais dabartinės sistemos pakeitimų aspektais, siekiant užtikrinti, kad ir toliau būtų leidžiama taikyti tam tikras priemones, jei tik jos šiuo metu atitinka Sąjungos teisę. Visų pirma, pasiūlymu sukuriamą laikiną ir griežtai ribotą nukrypti nuo E. privatumo direktyvos 5 straipsnio 1 dalies ir 6 straipsnio taikymo leidžianti nuostata, kurios vienintelis tikslas – sudaryti sąlygas su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjams toliau naudotis specialiomis technologijomis ir tęsti savo dabartinę veiklą, kiek tai būtina siekiant savo sistemoje nustatyti seksualinę prievartą prieš vaikus internete ir pranešti apie ją ir pašalinti seksualinės prievartos prieš vaikus medžiagą, kol bus priimtas paskelbtas ilgalaikis teisės aktas. Ši nuostata, leidžianti nukrypti nuo peržiūrėtos E. privatumo direktyvos taikymo srities, turi būti aiškinama siaurai, visų pirma todėl, kad su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjams ir toliau bus taikoma E. privatumo direktyva, kiek tai susiję su visa kita jų veikla. Todėl pasiūlyme numatytos apsaugos priemonės, kuriomis užtikrinama, kad technologijos, kurioms taikoma nukrypti leidžianti nuostata, atitiktų geriausios šiuo metu taikomos praktikos standartus, ir taip ribojamas ryšių konfidencialumo pažeidimas ir apėjimo rizika. Nukrypti leidžianti nuostata taikoma tik technologijoms, iki šio reglamento įsigaliojimo reguliariai naudotoms teikiant su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugas, siekiant nustatyti ir pranešti apie seksualinę prievartą prieš vaikus internete ir pašalinti seksualinės prievartos prieš vaikus medžiagą, ir ja užtikrinama, kad būtų naudojamos mažiausiai privatumą pažeidžiančios technologijos, atitinkančios sektoriaus pažangos lygį. Paslaugų teikėjai taip pat turėtų skelbti metines ataskaitas apie vykdomą duomenų tvarkymą. Nukrypti leidžianti nuostata galioja tik tiek laiko, kiek tikrai būtina ilgalaikiam teisės aktui priimti.

- **Priemonės pasirinkimas**

Šio pasiūlymo tikslų geriausia siekti priimant reglamentą. Taip bus užtikrintas tiesioginis nuostatų taikymas ir vienodo bei nuoseklaus požiūrio laikymasis visoje vidaus rinkoje. Tai ypač svarbu, nes įmonių priemonės, kuriomis siekiama kovoti su seksualine prievarta prieš vaikus internete, vienodai taikomos visoje jų sistemoje; skirtingos nacionalinės perkėlimo į

nacionalinę teisę priemonės gali atgrasyti nuo tolesnio savanoriško dalyvavimo. Be to, atrodo, kad tik reglamentas gali būti pradėtas taikyti nuo gruodžio 21 d.

3. **EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI**

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Netaikoma.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Netaikoma.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Netaikoma.

- **Poveikio vertinimas**

Atsižvelgiant į politikos tikslą ir problemos sprendimo skubumą, kitų iš esmės skirtingų politikos galimybių nėra, tad poveikio vertinimo atlikti nereikia. Visų pirma šia priemone ketinama nustatyti laikiną ir griežtai ribotą nukrypti nuo E. privatumo direktyvos 5 straipsnio 1 dalies ir 6 straipsnio taikymo leidžiančią nuostatą, siekiant užtikrinti, kad su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjai galėtų ir toliau savanoriškai naudodamiesi specialiomis technologijomis savo sistemoje nustatyti seksualinę prievartą prieš vaikus internete ir pranešti apie ją ir pašalinti seksualinės prievartos prieš vaikus medžiagą po 2020 m. gruodžio 20 d., kol bus priimtas ilgalaikis teisės aktas. Kaip paskelbta ES veiksmingesnės kovos su seksualine prievarta prieš vaikus strategijoje, ilgalaikis teisės aktas bus pasiūlytas 2021 m. antrąjį ketvirtį ir kartu bus pateiktas poveikio vertinimas.

- **Pagrindinės teisės**

Pasiūlyme visapusiškai atsižvelgiama į pagrindines teises ir principus, pripažintus Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje. Visų pirma siūlomomis priemonėmis atsižvelgiama į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 7 straipsnį, kuriuo saugoma kiekvieno asmens pagrindinė teisė į tai, kad būtų gerbiamas jo privatus ir šeimos gyvenimas, būsto neliečiamybė ir komunikacijos slaptumas. Pasiūlymu taip pat atsižvelgiama į Chartijos 24 straipsnio 2 dalį, kurioje numatyta, kad visuose valstybės ar privačių institucijų veiksmuose, susijusiuose su vaikais, pirmiausia turi būti vadovaujamasi vaiko interesais. Be to, jei elektroninių ryšių tvarkymui teikiant su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugas vien tik siekiant nustatyti ir pranešti apie seksualinę prievartą prieš vaikus internete ir pašalinti seksualinės prievartos prieš vaikus medžiagą taikoma šiuo pasiūlymu nustatyta nukrypti leidžianti nuostata, tokiam tvarkymui ir toliau taikomas Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas, kuriuo antrinėje teisėje įgyvendinama Chartijos 8 straipsnio 1 dalis.

4. **POVEIKIS BIUDŽETUI**

Šis pasiūlymas ES biudžetui poveikio neturi.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Netaikoma.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

1 straipsnyje apibrėžiamas pasiūlymo tikslas sukurti laikiną ir griežtai ribotą nuo tam tikrų Direktyvoje 2002/58/EB nustatytų įpareigojimų taikymo nukrypti leidžiančią nuostatą, kurios vienintelis tikslas – sudaryti sąlygas su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjams toliau naudoti technologijas asmens ir kitiems duomenims tvarkyti, kiek tai būtina siekiant savo sistemoje nustatyti seksualinę prievartą prieš vaikus internete ir pranešti apie ją ir pašalinti seksualinės prievartos prieš vaikus medžiagą.

2 straipsnyje daroma nuoroda į Direktyvoje (ES) 2018/1972 (Europos elektroninių ryšių kodekse) pateiktą su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugų apibrėžtį ir į tam tikrą Direktyvoje 2011/93/ES dėl kovos su seksualine prievarta prieš vaikus, jų seksualiniu išnaudojimu ir vaikų pornografija, kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2004/68/TVR, pateiktas apibrėžtis.

3 straipsnyje nustatoma nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo sritis, nustatant ribotą atleidimą nuo E. privatumo direktyvos 5 straipsnio 1 dalyje ir 6 straipsnyje nustatytų įpareigojimų, susijusių su asmens ir kitų duomenų tvarkymu teikiant su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugas, būtinas technologijoms naudoti, įskaitant, jei reikia, bet kokią žmogaus atliekamą peržiūrą, tiesiogiai susijusią su technologijų naudojimu, vien tik siekiant nustatyti seksualinę prievartą prieš vaikus internete ar apie ją pranešti teisėsaugos institucijoms ir viešojo intereso labui veikiančioms organizacijoms, kovojančioms su seksualine prievarta prieš vaikus, taip pat siekiant pašalinti seksualinės prievartos prieš vaikus medžiagą, ir nustatomas tokios nukrypti leidžianti nuostatos taikymo sąlygų sąrašas.

4 straipsnyje nustatomos reglamento įsigaliojimo ir taikymo datos, ir kada arba kokiomis sąlygomis reglamentas nustoja galioti.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

dėl laikinos nuostatos, leidžiančios nukrypti nuo tam tikrų Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/58/EB nuostatų dėl su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjų naudojamų technologijų naudojimo asmens ir kitiems duomenims tvarkyti kovos su seksualine prievarta prieš vaikus internete tikslais

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 16 straipsnio 2 dalį kartu su 114 straipsnio 1 dalimi,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2002/58/EB² nustatytos taisyklės, kuriomis užtikrinama teisė į privatumą ir konfidencialumą tvarkant asmens duomenis keičiantis duomenimis elektroninių ryšių sektoriuje. Ta direktyva patikslinamas ir papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679³;
- (2) Direktyva 2002/58/EB taikoma asmens duomenų tvarkymui teikiant viešai prieinamas elektroninių ryšių paslaugas. Elektroninių ryšių paslaugos apibrėžtis šiuo metu pateikta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/21/EB⁴ 2 straipsnio c punkte. Direktyvą 2002/21/EB nuo 2020 m. gruodžio 21 d. panaikins Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/1972⁵. Nuo tos dienos elektroninių ryšių paslaugų apibrėžtis bus pakeista Direktyvos (ES) 2018/1972 2 straipsnio 4 dalyje pateikta nauja apibrėžtimi, kuri apims su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugas, kaip apibrėžta tos direktyvos 2 straipsnio 7 dalyje. Todėl toms paslaugoms, kurios apima, pavyzdžiui, interneto telefoniją, pranešimų mainų ir internetines e. pašto paslaugas, nuo 2020 m. gruodžio 21 d. bus taikoma Direktyva 2002/58/EB;

¹ OL C , , p. .

² 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (Direktyva dėl privatumo ir elektroninių ryšių) (OL L 201, 2002 7 31, p. 37).

³ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

⁴ 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (Pagrindų Direktyva) (OL L 108, 2002 4 24, p. 33).

⁵ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/1972, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas (OL L 321, 2018 12 17, p. 36).

- (3) pagal Europos Sąjungos sutarties 6 straipsnio 1 dalį Sąjunga pripažįsta Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje nustatytas teises, laisves ir principus. Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 7 straipsniu saugoma kiekvieno asmens pagrindinė teisė į tai, kad būtų gerbiamas jo privatus ir šeimos gyvenimas, būsto neliečiamybė ir komunikacijos slaptumas. Chartijos 8 straipsnyje įtvirtinta teisė į asmens duomenų apsaugą. Chartijos 24 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad visuose valstybės ar privačių institucijų veiksmuose, susijusiuose su vaikais, pirmiausia turi būti vadovaujama si vaiko interesais;
- (4) seksualinė prievarta prieš vaikus ir jų seksualinis išnaudojimas yra sunkūs žmogaus teisių, visų pirma vaikų teisės būti apsaugotiems nuo visų formų smurto, prievartos ir nepriežiūros, netinkamo elgesio ar išnaudojimo, įskaitant seksualinę prievartą, kaip numatyta 1989 m. Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijoje ir Chartijoje, pažeidimai. Skaitmeninimas ne tik davė daug naudos visuomenei ir ekonomikai, bet ir sukėlė problemų, įskaitant išaugusį seksualinės prievartos prieš vaikus internete mastą. Vaikų apsauga internete yra vienas iš Sąjungos prioritetų. 2020 m. liepos 24 d. Komisija priėmė ES veiksmingesnės kovos su seksualine prievarta prieš vaikus strategiją⁶ (toliau – Strategija), kuria siekiama Sąjungos lygmeniu veiksmingai kovoti su seksualine prievarta prieš vaikus;
- (5) tam tikri su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugų, kaip antai žiniatinklio pašto ir pranešimų mainų paslaugų, teikėjai jau naudoja specialias technologijas, kad savanoriškai nustatytų seksualinę prievartą prieš vaikus internete ir apie ją praneštų teisėsaugos institucijoms ir viešojo intereso labui veikiančioms organizacijoms, kovojančioms su seksualine prievarta prieš vaikus, arba pašalintų seksualinės prievartos prieš vaikus medžiagą. Tos organizacijos apima nacionalines karštąsias linijas, kurioms pranešama apie seksualinės prievartos prieš vaikus medžiagą, taip pat tiek ES, tiek trečiosiose šalyse veikiančias organizacijas, kurių tikslas – mažinti seksualinį vaikų išnaudojimą ir užkirsti kelią vaikų viktimizacijai. Jų visų savanoriška veikla atlieka vertingą vaidmenį sudarant sąlygas identifikuoti aukas ir jas gelbėti, taip pat mažinant tolesnę seksualinės prievartos prieš vaikus medžiagos sklaidą, kartu padedant identifikuoti nusikaltėlius, tirti jų nusikaltimus ir vykdyti seksualinės prievartos prieš vaikus nusikaltimų prevenciją;
- (6) iki 2020 m. gruodžio 20 d. su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjų atliekamas asmens duomenų tvarkymas savanoriškomis priemonėmis, siekiant nustatyti ir pranešti apie seksualinę prievartą prieš vaikus internete ir pašalinti seksualinės prievartos prieš vaikus medžiagą, reglamentuojamas Reglamentu (ES) 2016/679;
- (7) Direktyvoje 2002/58/EB nėra specialių nuostatų dėl asmens ir kitų duomenų tvarkymo teikiant elektroninių ryšių paslaugas, siekiant nustatyti ir pranešti apie seksualinę prievartą prieš vaikus internete ir pašalinti seksualinės prievartos prieš vaikus medžiagą. Tačiau pagal Direktyvos 2002/58/EB 15 straipsnio 1 dalį valstybės narės gali priimti teisėkūros priemones, ribojančias, *inter alia*, tos direktyvos 5 ir 6 straipsniuose nustatytų teisių ir pareigų, susijusių su ryšių ir srauto duomenų konfidencialumu, taikymą nusikalstamų veikų, susijusių su seksualine prievarta prieš vaikus, prevencijos, tyrimo, nustatymo ir baudžiamojo persekiojimo už jas tikslais. Kol tokių teisėkūros priemonių nėra ir kol bus priimta nauja ilgalaikė teisinė sistema,

⁶ 2020 m. liepos 24 d. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „ES veiksmingesnės kovos su seksualine prievarta prieš vaikus strategija“, COM(2020) 607 final.

skirta veiksmingai kovoti su seksualine prievarta prieš vaikus Sąjungos lygmeniu, kaip paskelbta Strategijoje, teisinio pagrindo su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjams savo sistemoje toliau nustatyti seksualinę prievartą prieš vaikus internete ir pranešti apie ją ir pašalinti seksualinės prievartos prieš vaikus medžiagą po 2020 m. gruodžio 21 d., nebūtų;

- (8) todėl šiame reglamente numatyta laikina nukrypti nuo Direktyvos 2002/58/EB 5 straipsnio 1 dalies ir 6 straipsnio, kuriais saugomas ryšių ir srauto duomenų konfidencialumas, taikymo leidžianti nuostata. Kadangi Direktyva 2002/58/EB buvo priimta remiantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 114 straipsniu, tikslinga šį reglamentą priimti remiantis tuo pačiu teisiniu pagrindu. Be to, ne visos valstybės narės nacionaliniu lygmeniu priėmė teisėkūros priemonės, ribojančias tose nuostatose numatytų teisių ir pareigų taikymą pagal Direktyvos 2002/58/EB 15 straipsnio 1 dalį, ir tokių priemonių priėmimas yra susijęs su didele susiskaidymo, galinčio neigiamai paveikti vidaus rinką, rizika;
- (9) kadangi elektroninių ryšių, kuriuose dalyvauja fiziniai asmenys, duomenys paprastai gali būti laikomi asmens duomenimis, šis reglamentas taip pat turėtų būti grindžiamas Sutarties 16 straipsniu, kuriame nustatytas konkretus teisinis pagrindas, kuriuo remiantis priimamos fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms ir valstybėms narėms tvarkant asmens duomenis, kai vykdoma veikla yra susijusi su Sąjungos teisės taikymo sritimi, taisyklės ir laisvo tokių duomenų judėjimo taisyklės;
- (10) kai asmens duomenų tvarkymui, susijusiam su elektroninių ryšių paslaugų teikimu teikiant su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugas, vien tik siekiant nustatyti ir pranešti apie seksualinę prievartą prieš vaikus internete ir pašalinti seksualinės prievartos prieš vaikus medžiagą, taikoma šiame reglamente numatyta nukrypti leidžianti nuostata, tokiam duomenų tvarkymui taikomas Reglamentas (ES) 2016/679, įskaitant reikalavimą atitinkamais atvejais prieš diegiant susijusias technologijas atlikti numatytų duomenų tvarkymo operacijų poveikio vertinimą pagal to reglamento 35 straipsnį;
- (11) kadangi vienintelis šio reglamento tikslas – sudaryti sąlygas tęsti tam tikrą vykdomą veiklą, kuria siekiama kovoti su seksualine prievarta prieš vaikus internete, šiame reglamente numatyta nukrypti leidžianti nuostata turėtų būti taikoma tik pripažintoms technologijoms, reguliariai naudojamoms teikiant su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugas, siekiant nustatyti ir pranešti apie seksualinę prievartą prieš vaikus internete ir pašalinti seksualinės prievartos prieš vaikus medžiagą iki šio reglamento įsigaliojimo; nuoroda į technologiją apima, jei reikia, bet kokią žmogaus atliekamą peržiūrą, tiesiogiai susijusią su technologijos naudojimu ir priežiūra. Todėl tos technologijos naudojimas turėtų būti įprastas tame sektoriuje, nors nebūtina, kad visi paslaugų teikėjai šia technologija naudotųsi, ir neužkertamas kelias tolesnei privatumą užtikrinančiai technologijos raidai. Šiuo atžvilgiu neturėtų būti svarbu, ar konkretus paslaugų teikėjas, siekiantis pasinaudoti šia nukrypti leidžiančia nuostata, pats jau naudoja šią technologiją šio reglamento įsigaliojimo dieną. Naudojamos technologijos turėtų būti mažiausiai privatumą pažeidžiančios technologijos, atitinkančios sektoriaus pažangos lygį, ir jos neturėtų apimti sisteminio pranešimų, kuriuose yra teksto, filtravimo ir skenavimo, o turėtų būti orientuotos tik į konkrečius pranešimus, kai esama konkrečių įtarimų dėl seksualinės prievartos prieš vaikus;
- (12) siekiant užtikrinti kuo didesnę tikslumą ir patikimumą, naudojamos technologijos turėtų atitikti sektoriaus pažangos lygį ir būti tokios, kad klaidingai teigiamų rezultatų

dažnis būtų kuo labiau apribotas ir prireikus nedelsiant būtų ištaisytos visos tokios klaidos, kurių vis dėlto gali atsirasti;

- (13) asmens ir kiti duomenys, naudojami vykdant veiklą, kuriai taikoma šiame reglamente nustatyta nukrypti leidžianti nuostata, taip pat laikotarpis, kurį saugomi duomenys, kai gautas rezultatas yra teigiamas, turėtų būti minimalūs, siekiant užtikrinti, kad nukrypti leidžianti nuostata neviršytų to, kas tikrai būtina;
- (14) siekiant užtikrinti pagal nukrypti leidžiančią nuostatą vykdomos veiklos skaidrumą ir atskaitomybę už ją, paslaugų teikėjai turėtų kasmet skelbti ataskaitas apie duomenų, kuriems taikomas šis reglamentas, tvarkymą, be kita ko, apie tvarkytų duomenų rūšį ir apimtį, nustatytų atvejų skaičių, pagrindiniams rodikliams atrinkti ir tobulinti taikytas priemones, įvairių naudotų technologijų klaidų (klaidingai teigiamų rezultatų) skaičių ir santykį, klaidų lygiui apriboti taikytas priemones ir pasiektą klaidų lygį, duomenų saugojimo politiką ir taikytas duomenų apsaugos priemones;
- (15) siekiant užtikrinti, kas šis reglamentas būtų taikomas nuo 2020 m. gruodžio 21 d., jis turėtų įsigalioti trečią dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*;
- (16) šiuo reglamentu ribojama teisė į ryšių konfidencialumo apsaugą ir nukrypstama nuo Direktyvoje (ES) 2018/1972 priimto sprendimo su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugoms taikyti tokias pačias privatumo taisykles kaip ir visoms kitoms elektroninių ryšių paslaugoms. Todėl šis reglamentas turėtų būti taikomas ribotą laikotarpį – iki 2025 m. gruodžio 31 d., t. y. laikotarpį, kurio pagrįstai reikia naujai ilgalaikėi teisinei sistemai su apsaugos priemonėmis priimti. Jei ilgalaikis teisės aktas būtų priimtas ir įsigaliojęs iki tos datos, tuo teisės aktu būtų panaikintas šis reglamentas;
- (17) su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjams turėtų būti taikomi Direktyvoje 2002/58/EB nustatyti konkretūs įpareigojimai, susiję su bet kokia kita į jos taikymo sritį patenkančia veikla;
- (18) šio reglamento tikslas – nustatyti laikiną nuo tam tikrų Direktyvos 2002/58/EB nuostatų nukrypti leidžiančią nuostatą nesukeliant vidaus rinkos susiskaidymo. Be to, nacionalinės teisės aktai greičiausiai nebūtų laiku priimti visose valstybėse narėse. Kadangi šio tikslo valstybės narės negali deramai pasiekti, o jo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, Sąjunga gali priimti priemones vadovaudamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatytu subsidarumo principu. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina tiems tikslams pasiekti. Juo nustatoma laikina ir griežtai ribota nuostata, leidžianti nukrypti nuo Direktyvos 2002/58/EB 5 straipsnio 1 dalies ir 6 straipsnio taikymo, numatant tam tikras apsaugos priemones, kuriomis užtikrinama, kad nebūtų viršijama to, kas būtina nustatytiems tikslams pasiekti;
- (19) vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1725⁷ 42 straipsnio 1 dalimi, buvo konsultuojamasi su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu ir jis pateikė nuomonę [data],

⁷

2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39).

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis Dalykas

Šiuo reglamentu nustatomos laikinos ir griežtai ribotos taisyklės, kuriomis nukrypstama nuo tam tikrų Direktyvoje 2002/58/EB nustatytų įpareigojimų taikymo, o jų vienintelis tikslas – sudaryti sąlygas su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjams toliau naudoti technologijas asmens ir kitiems duomenims tvarkyti, kiek tai būtina siekiant savo sistemoje nustatyti seksualinę prievartą prieš vaikus internete ir pranešti apie ją ir pašalinti seksualinės prievartos prieš vaikus medžiagą.

2 straipsnis Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslauga – paslauga, apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/1972 2 straipsnio 7 punkte;
- 2) seksualinė prievarta prieš vaikus internete:
 - a) medžiaga, kuri yra vaikų pornografija, apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/93/ES 2 straipsnio c punkte;
 - b) ryšių su vaikais mezgimas siekiant užsiimti seksualiniais veiksmais su jais arba kurti vaikų pornografiją, pasinaudojant kuriuo nors iš šių būdų:
 - i) viliojant vaiką dovanomis ar kitokia nauda;
 - ii) grasinant vaikui neigiamomis didelį poveikį jam galinčiomis turėti pasekmėmis;
 - iii) rodant vaikui pornografinę medžiagą arba suteikiant vaikui prieigą prie jos;
 - c) pornografinis renginys, apibrėžtas Direktyvos 2011/93/ES 2 straipsnio e punkte.

3 straipsnis Leidžiančios nukrypti nuostatos taikymo sritis

Direktyvos 2002/58/EB 5 straipsnio 1 dalyje ir 6 straipsnyje nustatyti konkretūs įpareigojimai netaikomi asmens ir kitų duomenų tvarkymui, kai tai susiję su su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikimu, kuris būtinai reikalingas norint naudoti technologijas vien tik siekiant pašalinti seksualinės prievartos prieš vaikus medžiagą ir nustatyti seksualinę prievartą prieš vaikus internete arba apie ją pranešti teisėsaugos institucijoms ir viešojo intereso labai veikiančioms organizacijoms, kovojančioms su seksualine prievarta prieš vaikus, jeigu:

- (a) duomenų tvarkymas yra proporcingas ir apsiriboja pripažintomis technologijomis, kurias su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjai tuo tikslu reguliariai naudojo iki šio reglamento įsigaliojimo ir kurios atitinka sektoriaus pažangos lygį ir yra mažiausiai pažeidžiančios privatumą;

- (b) naudojama technologija pati savaime yra pakankamai patikima, nes ji maksimaliai apriboja klaidų, susijusių su seksualine prievarta prieš vaikus laikomo turinio nustatymu, lygį, o tokių retkarčiais pasitaikančių klaidų pasekmės nedelsiant pašalinamos;
- (c) ryšių su vaikais mezigimui nustatyti naudojama technologija apsiriboja atitinkamų pagrindinių rodiklių, pvz., raktinių žodžių ir objektyviai nustatytų rizikos veiksnių, tokių kaip amžiaus skirtumas, naudojimu, nepažeidžiant teisės į žmogaus atliekamą peržiūrą;
- (d) tvarkomi tik tie duomenys, kurie yra tikrai būtini siekiant nustatyti ir pranešti apie seksualinę prievartą prieš vaikus internete ir pašalinti seksualinės prievartos prieš vaikus medžiagą, ir, išskyrus atvejus, kai seksualinė prievarta prieš vaikus internete yra nustatyta ir patvirtinta, tie duomenys nedelsiant sunaikinami;
- (e) paslaugų teikėjas kasmet skelbia ataskaitą apie susijusių duomenų tvarkymą, be kita ko, apie tvarkytų duomenų rūšį ir apimtį, nustatytų atvejų skaičių, pagrindiniams rodikliams atrinkti ir tobulinti taikytas priemones, įvairių naudotų technologijų klaidų (klaidingai teigiamų rezultatų) skaičių ir santykį, klaidų lygiui apriboti taikytas priemones ir pasiektą klaidų lygį, duomenų saugojimo politiką ir taikytas duomenų apsaugos priemones.

Kalbant apie d punktą, kai seksualinė prievarta prieš vaikus internete yra nustatyta ir patvirtinta, atitinkami duomenys gali būti saugomi tik šiais tikslais ir tik laikotarpį, būtiną:

- ataskaitoms teikti ir reaguoti į proporcingus teisėsaugos ir kitų atitinkamų valdžios institucijų prašymus;
- atitinkamo naudotojo paskyrai blokuoti;
- kalbant apie duomenimis, kurie patikimai identifikuoti kaip vaikų pornografija – unikaliam, nepakeičiamam skaitmeniniam parašui (maišai) sukurti.

4 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja trečią dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2020 m. gruodžio 21 d. iki 2025 m. gruodžio 31 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas